

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 9 februari 1943 kl. 7 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående viss ändring av vapenkungörelsen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 17, ha herrar *Ericsson* i Sörsjön och *Sundström* i Vikmanshyttan hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i gällande vapenkungörelse, att svensk medborgare, som erhållit tillstånd att inneha skjutvapen, må äga rätt att utan särskilt tillstånd förvärva ammunition för desamma.

Vapenkungörelsen den 22 juni 1934 innehåller bland annat följande bestämmelser:

Vill någon genom köp, byte, gåva eller annorledes förvärva skjutvapen, eller vill någon som genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt förvärvar skjutvapen innehava vapnet, eller vill någon såsom lån eller eljest innehava annan tillhörigt skjutvapen, är han skyldig att hos länsstyrelsen söka tillstånd att innehava vapnet (4 §). Tillstånd att innehava skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som för visst ändamål finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Är fråga om pistol eller annat dylikt fickvapen, må tillstånd ej meddelas med mindre synnerliga skäl därtill äro (6 § första stycket).

För rätt att förvärva ammunition fordras enligt 12 § länsstyrelsens tillstånd. Sådant tillstånd må beviljas allenast den som äger innehava sådant skjutvapen för vilket ammunitionen är avsedd. Ammunition må ej överlåtas till annan än den som erhållit tillstånd att förvärva ammunitionen. Vad sålunda i 12 § föreskrivits äger ej tillämpning där någon som är berättigad att innehava skjutvapen önskar förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor för sådana patroner. Ovannämnda bestämmelse i 6 § första stycket första punkten skall äga motsvarande tillämpning beträffande ansökan om tillstånd att förvärva ammunition. Tillstånd må meddelas allenast för viss tid, högst sex månader (14 §).

Tillståndsbevis skall utfärdas i två exemplar, det ena försett med på-

skrift att det utgör duplett. Ammunition må ej av överlåtare utlämnas, med mindre dupletten senast vid utlämnandet tillställs honom (15 §). Tillståndsbevis utfärdas utan lösen (§ 15 förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen); vardera exemplaret skall emellertid beläggas med stämpel till ett belopp av en krona.

Enligt 28 § i vapenkungörelsen skola stadgandena i 6 och 14 §§, att tillstånd till innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, ej äga tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet, och må sådan förening förvärva ammunition utan hinder därav att föreningen ej själv äger innehava de vapen för vilka ammunitionen är avsedd. Bestämmelserna i 12 § om förvärv och överlåtelse av ammunition skola ej gälla för det fall att förening som nyss nämnts överlåter ammunition till sina medlemmar. Vad sålunda stadgats skall jämväl äga tillämpning å Sveriges landstormsföreningars centralförbund samt till detsamma anslutna landstormsförbund och landstormsföreningar, frivilliga automobilkåren, frivilliga motorbåtskåren jämte vissa andra sammanslutningar.

I en inom andra kammaren vid 1940 års riksdag väckt motion, nr 29, hemställde herr Herou m. fl., att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t an hålla om sådan revision av vapenkungörelsen, att envar som hade tillstånd att innehava skjutvapen medgäves rätt att utan särskilt tillstånd förvärva ammunition för dessa skjutvapen. Motionen behandlades av första lagutskottet, som beredde skytteförbundens överstyrelse tillfälle att avgiva yttrande över densamma. I ett den 10 februari 1940 avgivet yttrande anförde överstyrelsen bl. a.:

Alltsedan tillkomsten av den nu gällande vapenkungörelsen, vilken i 28 § medger skytteförening rättighet att såväl förvärva ammunition som att överlåta sådan till sina medlemmar, hava de senare i allmänhet tillgodosett sitt behov av ammunition genom inköp från föreningens förråd. Härigenom hava kostnaderna högst väsentligt nedbringats för de enskilda skyttarna, då de ju icke behövt personligen erlagga några licensavgifter utan kostnaderna härför åvilat föreningen. Endast ett mycket ringa antal skyttar torde numera göra sina ammunitionsinköp direkt från fabrikerna.

Skytteföreningarnas kostnader för licenser torde med en klok planläggning av ammunitionsinköpen för året icke bliva alltför betungande, enär dels enligt 14 § tillstånd till inköp må beviljas för en tid av sex månader och dels skytteförening, jämlikt kungl. förordningen om explosiva varor (Sv. förf.-saml. 139/1928) 54 §, äger rättighet att innehava en ammunitionsmängd av 1 000 kg vikt, vilket, då en patron väger 25 gram, motsvarar ett antal av 40 000 patroner. — — — —

Överstyrelsen kan icke finna, att den omständigheten, att särskilt tillstånd erfordras för förvärv av ammunition, kan vara ägnat att på något sätt

förhindra eller minska möjligheterna för det frivilliga skytteväsendet att fylla sin uppgift att befrämja skjutskickligheten bland svenska folket.

Det torde icke heller komma att bliva till någon fördel för skytteväsendet, om inköpen av ammunition uteslutande överlämnades åt de enskilda skyttarna utan någon som helst kontroll. De nu gällande bestämmelserna innebära dock en viss sådan, varigenom vinnes stor garanti för att den inköpta ammunitionen icke användes för illojala eller ovidkommande ändamål.

Under hänvisning till vad ovan anförts får skytteförbundens överstyrelse därför uttala, att bestämmelserna för förvärv av ammunition enligt gällande vapenkungörelse synas fullt tillfredsställande från det frivilliga skytteväsendets sida.

I sitt utlåtande (nr 35), vari utskottet hemställde, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, utlät sig utskottet vidare:

Motionärerna åsyfta med sitt yrkande om upphävande av licenstvånget för förvärv av ammunition, att möjligheterna till övning i skjutning skulle vidgas. Uppenbarligen blir här i främsta rummet fråga om skjutning med kulgevär och pistoler. Dylika övningskjutningar böra emellertid enligt utskottets mening lämpligen bedrivas inom skytterörelsens ram, och utskottet vill i detta sammanhang erinra om att riksdagen ställt betydande belopp till skytterörelsens förfogande för beredskapsskjutningar. Såsom av det från skytteförbundens överstyrelse inkomna yttrandet i ärendet framgår lägga de nu ifrågavarande bestämmelserna i vapenkungörelsen icke några hinder i vägen för skytteförbundens verksamhet. Uppenbarligen kan, när det eljest är fråga om enskildas skjutning med mausergevär och dylikt, ett licenstvång beträffande förvärv av ammunition vara av betydelse, icke minst under nuvarande förhållanden, bland annat för kontroll över enskildas innehav av ammunition. Med anledning av vad motionärerna anfört beträffande kostnaderna för licens å ammunitionsförvärv vill utskottet framhålla att kostnaden för varje licens, vilken kan meddelas för sex månader, uppgår allenast till två kronor.

Utskottets hemställan bifölls av första kammaren, varemot andra kammaren biföll motionen. Frågan hade därmed förfallit.

I den nu förevarande motionen uttala motionärerna, att man med hänsyn till syftemålet bör försöka tolerera, att vissa kvalifikationer erfordras för rätt till förvärv och innehav av skjutvapen, varefter motionärerna vidare anföra:

Men med avseende å ammunitionen ställer det sig något annorlunda. Bestämmelserna rörande denna äro ganska onödiga och därtill både föargelseväckande och orättvisa. Man tillåtes nämligen icke utan vidare att förvärva ammunition för det eller de skjutvapen, man beviljats tillstånd att inneha. Ansökan om tillstånd att få inköpa ammunition skall också göras hos vederbörande länsstyrelse, och landsfiskalens utlåtande erfordras även beträffande dylik ansökan. Då i regel tillstånd beviljas för inköp av endast ett fåtal patroner åt gången, måste i följd därav upprepade förnyade ansökningar göras. På grund härav åsamkas den ammunitionsbe-

hövande förhållandevis betydande utgifter för ammunitionens förvärvande, då för varje gång särskild tillståndsavgift måste erläggas.

Med hänsyn till att dylika svårigheter förefinnas i vad det gäller anskaffande av nödig ammunition, så lägges därmed hinder i vägen för behövtligt övningskytte på många ställen. Det är nämligen icke alla, som ha möjlighet att vara riktigt aktiva medlemmar i en skytteförening, och inte heller ha alla medlemmar i dylik förening tid att ofta utföra övnings-skjutning å föreningens skjutbana. För många medborgare ute i de mera glest befolkade områdena i landet är avståndet mellan hemmet och skjutbanan så långt, att vederbörande på grund därav är förhindrad deltaga. Vid sådant förhållande förefaller det ur alla synpunkter lämpligt och ändamålsenligt, att var och en, som beviljats tillstånd att inneha skjutvapen, må äga rätt att utan särskilt tillstånd förvärva ammunition till desamma, oberoende om den skall användas vid jakt eller övnings-skjutning. Genom ett bifall här till opereras bort ur vapenkungörelsen det mest byråkratiska, som den för närvarande är behäftad med.

Utskottet. Enligt utskottets åsikt äga de skäl, som föranledde utskottet att avstyrka den vid 1940 års riksdag väckta motionen, alltjämt full giltighet. Utskottet vill erinra om den förut återgivna bestämmelsen i 12 § vapenkungörelsen att den som är berättigad att innehava skjutvapen äger utan särskilt tillstånd förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor för sådana patroner. Genom berörda bestämmelse kan jaktammunition i det stora flertalet fall förvärvas utan föregående prövning av myndighet. Den nu framlagda motionen åsyftar också i främsta rummet att möjligheterna för enskilda medborgare att anskaffa ammunition för övnings-skjutningar skulle vidgas. Utskottet är emellertid alltjämt av den uppfattningen att övnings-skjutningar med kulgevär och pistoler böra bedrivas inom den statsunderstödda eller av staten kontrollerade skytterörelsens ram. Erinras må jämväl om de möjligheter till övnings-skjutning som numera förefinnas inom hemvärnet. Ur kontrollsynpunkt skulle det icke vara tillrådligt — allra minst under nu rådande förhållanden — att tillåta varje innehavare av skjutvapen att oavsett dettas beskaffenhet fritt anskaffa ammunition till vapnet. Utskottet vill även fästa uppmärksamheten på de avsevärda risker för andras säkerhet som skulle uppkomma därest övnings-skjutningar finge anordnas annorstädes än å skjutbanor eller sådana ställen, där betryggande anstalter eljest vidtagits. Att det för befolkningen i de mera glest befolkade delarna av landet understundom kan vara svårt eller till äventyrs omöjligt att deltaga i övnings-skjutningar på skjutbanor vill utskottet icke bestrida. Dessa olägenheter lära emellertid icke vara av sådan betydelse att det allmänna bör avsäga sig den möjlighet till kontroll över ammunitionsförvärv som vapenkungörelsen medgiver. De av motionärerna påtalade utgifterna för anskaffande av licens äro, såsom utskottet i sitt vid 1940 års riksdag avgivna utlåtande framhållit, synnerligen obetydliga.

På grund av det anförda får utskottet alltså hemställa,

att förevarande motion, II: 17, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 februari 1943.

På första lagutskottets vägnar:

N. GÄRDE.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit
från första kammaren: herrar *Gärde, Wagnsson**, *Karl Emil Johanson, Branting,*
Karl Johan Olsson, Siljeström och *Verner Andersson**;
från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Ryberg**, *Olsson* i Mellerud, *Björling**,
Lindberg i Stockholm, *Larsson* i Hede, *Landgren* och *Sundström* i Vikmanshyttan*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.
